

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته روانشناسی بالینی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۸

رای صادره در چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۵/۱۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

- ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیر محسن ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر مصطفی رضائیان

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمدعلی محقق

معاون آموزشی

رای صادره در چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۵/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

رشته: روانشناسی بالینی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه مربوطه: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهل و سومین جلسه مورخ ۸۹/۵/۱۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۹/۵/۱۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته روانشناسی بالینی

۱- تعریف رشته و مقطع مربوطه:

مقطع و نام رشته به زبان فارسی: کارشناسی ارشد ناپیوسته روانشناسی بالینی

Clinical Psychology (M.Sc.)

مقطع و نام رشته به زبان انگلیسی:

تعریف رشته: رشته ی روانشناسی بالینی شاخه ای از علم روانشناسی است که در چارچوب علوم پزشکی به آموزش ، پژوهش ، تشخیص و روان درمانی (غیر از دارو درمانی) اختلال های روان شناختی می پردازد . دانش آموختگان این رشته قادر خواهند بود با همکاری و نظارت استادان روان پزشکی و روانشناسی بالینی علاوه بر تشخیص و روان درمانی اختلال های روان شناختی به امر آموزش و پژوهش در زمینه های فوق بپردازند . کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی به دوره ای اطلاق می شود که تحصیلات بالاتر از کارشناسی را دربر می گیرد و اولین مقطع تحصیلی پس از کارشناسی است .

این رشته مجموعه ای از دروس و پژوهش های هماهنگ ، منسجم و وابسته به هم می باشد که از این طریق بتواند به تربیت افرادی لایق ، متعهد و کاردان بپردازد . از فارغ التحصیلان این رشته انتظار می رود که به واسطه ی آشنایی با بسیاری از روش های تشخیص ، درمان و پژوهش در حوزه ی روانشناسی بالینی و به دست آوردن مهارت علمی و عملی لازم بتواند به تعلیم و آرایه ی خدمات روان درمانی در جامعه بپردازند .

۲- تاریخچه رشته و پیشرفت های جدید :

روانشناسی بالینی در مقطع کارشناسی ارشد برای اولین بار در سال ۱۳۵۴ در دانشکده پزشکی دانشگاه تهران (بیمارستان روزبه) ایجاد گردید . سپس در سال ۱۳۶۵ در دانشگاه علوم پزشکی ایران و در سال ۱۳۷۲ در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی توسعه یافت . تاکنون بیش از ۴۰ دوره ی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی توسط دانشگاه های فوق برگزار گردیده است و در حال حاضر علاوه بر دانشگاه های مذکور در تعداد زیادی از دانشگاه های کشور نیز دایر است .

پس از انقلاب فرهنگی اولین برنامه ریزی درسی مدون برای کارشناسی ارشد رشته ی روانشناسی بالینی در مورخه ۱۳۷۱/۳/۳۱ توسط کمیته ی تخصصی روانشناسی گروه علوم انسانی وزارت فرهنگ و آموزش عالی تهیه و مورد تصویب شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی قرار گرفت . برنامه ی حاضر نخستین بازنگری برنامه آموزشی رشته ی روانشناسی بالینی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش می باشد .

۳- ارزش ها و باورها:

بدون تردید علم روانشناسی بویژه رشته ی روانشناسی بالینی در تمام زمینه ها رو به رشد و گسترش می باشد . با توجه به چالش های روزافزون زندگی انسان بدهی است مطلوب بودن برنامه ی آموزشی منوط به بررسی جامع و همه جانبه ی سیر تحولات رشته ی روانشناسی بالینی و بهره گیری از پیشرفت های بدست آمده مبتنی بر نظریه های جامع

و کاربردی بر پایه ی دانش محوری است که هدف آن دستیابی به زندگی سالم و بهبود کیفیت بهداشت روان انسانها می باشد.

تأکید بر مبانی تفکر علمی و خلاق ، اخلاق حرفه ای ، آشنایی و کاربست با فرایند تشخیص و روان درمانی اختلالهای روانشناختی از نکات اصلی و ارزشی این برنامه محسوب می شود که با تکیه بر آنها دانشجو قادر خواهد بود آموخته های خود را با توجه به ویژگی های فرهنگی و بومی بکار گیرد.

۴-رسالت:

تقویت مبانی آموزشی ، پژوهشی و روان درمانی در رشته ی روانشناسی بالینی از جمله رسالت های این برنامه ی آموزشی بشمار می رود . همچنین تلاش همه جانبه به منظور ارتقاء پژوهش های بالینی و بومی ، تقویت اهمیت و بسط رشته ی روانشناسی بالینی در دانشگاههای علوم پزشکی کشور و کمک به اشتغال زایی با هدف مرتفع شدن نیازهای روانشناختی قشرهای گوناگون جامعه ، کاهش مشکلات روانشناختی و ارتقاء بهبود کیفیت زندگی افراد رسالت برنامه ی آموزشی رشته ی روانشناسی بالینی است که از اهمیت بسیار بالایی برخوردار می باشد.

۵-چشم انداز:

از مهمترین چشم اندازهای این برنامه ی آموزشی تربیت نیروهای کار آمد در حوزه های پیشگیری ، تشخیص و روان درمانی اختلالهای روانشناختی می باشد.

۶-اهداف کلی:

اهداف کلی آموزشی و پژوهشی این برنامه آن است که دانشجویان در پایان این دوره بتوانند قابلیت هایی مشتمل بر موارد زیر را کسب کنند:

- با کسب آموزش اصولی بتوانند برای بحث های علمی و پژوهشی در بحث های گروهی ، کارگاههای علمی ، سمینارها و کنفرانس های علمی آموزشی و پژوهشی مربوط به رشته و نیاز جامعه آماده شوند.
- کسب آموزش های علمی و عملی مبنایی جهت تشخیص و روان درمانی اختلالهای روانشناختی
- آموزش مهارت های اساسی در چگونگی روند و مراحل انتخاب موضوع پایان نامه ، نگارش پایان نامه، تهیه ی اصولی مقاله ی علمی پژوهشی و سخنرانی علمی که بتواند قابلیت های اولیه ی یک پژوهشگر خلاق را احراز نماید .
- در مجموع این آموزش ها بتواند موجب رشد شخصیتی و کسب شایستگی حرفه ای و اجتماعی دانش آموخته شود.

۷-نقش دانش آموختگان:

- ۱- خدماتی
- ۲- آموزشی
- ۳- پژوهشی

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان :

خدماتی: در نقش خدماتی، دانش آموختگان کارشناسی ارشد این رشته می توانند بعنوان درمانگر ابتدا با برنامه ریزی اصولی به پیشگیری از اختلال های روانی در گروه های خاص و مردم جامعه بطور عام بپردازند و در نهایت در مراکز درمانی با همکاری و نظارت استادان روانپزشکی و روانشناسی بالینی با تشخیص گذاری اختلال های روانی در افراد مبتلا و درمان آنها به شیوه روان درمانی (غیر از دارودرمانی) در راستای بهداشت روان جامعه گام بردارند. بنابراین، وظایف دانش آموختگان کارشناسی ارشد رشته روانشناسی بالینی به شرح ذیل خلاصه می شود:

- برنامه ریزی جهت پیشگیری از اختلال های روانشناختی
- تشخیص اختلال های روانشناختی
- روان درمانی مشکلات و اختلال های روانشناختی
- همکاری با مراکز پژوهشی در زمینه سلامت روان
- برگزاری کارگاه های آموزشی در جهت ارتقاء سلامت روان جامعه

آموزشی: در نقش آموزشی، دانش آموختگان کارشناسی ارشد این رشته می توانند بعنوان مدرس در کارگاه های علمی مفاهیم روانشناسی بالینی را بصورت کاربردی آموزش دهند و با ارایه سمینارها و کنفرانس های علمی برای گروه های خاص و مردم جامعه بطور عام در راستای بهداشت روان جامعه گام بردارند.

پژوهشی: در نقش پژوهشی، دانش آموختگان کارشناسی ارشد این رشته می توانند در گروه های پژوهشی مراکز و سازمانها بعنوان پژوهشگر در چگونگی روند پژوهش از ابتدا تا پایان آن فعالیت داشته و با تهیه ی اصولی مقاله های علمی پژوهشی جدید و سخنرانی های علمی بر اساس مفاهیم نوین و به روز جهانی، گامی دیگر در راستای بهداشت روان جامعه بردارند.

۹- استراتژی های اجرایی برنامه (استراتژی های کلی آموزشی):

استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی تلفیقی از دو استراتژی استاد محور و دانشجو محور با گرایش هدفدار به سمت مشارکت بیشتر دانشجو در امر یاددهی و یادگیری استوار است. این دوره بر اساس راهبرد بالینی استوار می باشد و دانشجویان در کنار اساتید در موقعیت های بالینی به آموزش و پژوهش خواهند پرداخت. اهداف فوق با برگزاری کلاس های آموزشی پویا با مشارکت فعال دانشجویان، برگزاری هفتگی ژورنال کلاب و سمینارهای دانشجویی علمی پژوهشی، بحث های گروهی منظم و همچنین برگزاری دوره های منظم کارورزی در مراکز درمانی و خدمات روانشناسی بالینی تحقق می یابد.

* ۱۰- شرایط و نحوه ی پذیرش دانشجو :

قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد. دارندگان مدارک کارشناسی کلیه رشته های روانشناسی - مشاوره و راهنمایی مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می توانند در آزمون این رشته شرکت نمایند.

مواد امتحانی آزمون و ضرایب آنها :

ضریب	نام درس
۴	روانشناسی بالینی (شامل روانشناسی بالینی ، روانشناسی مرضی، آسیب شناسی روانی ، نظریه های شخصیت و درمان)
۲	روانشناسی عمومی
۲	روانشناسی رشد
۲	روانپزشکی عمومی و فرهنگی
۲	آمار و روش تحقیق
۲	زبان عمومی
۱۴	جمع

* جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی، مراجعه شود.

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور:

رشته های بسیار نزدیک به این رشته از جمله روانشناسی سلامت در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.) در دانشگاه تهران وجود دارد.

۱۲- رشته های مشابه در خارج از کشور :

رشته ای به همین نام در کشور های خارجی وجود دارد.

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته :

براساس شرایط و ضوابط شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد

۱۴- موارد دیگر :

ندارد

فصل دوم

مشخصات دوره برنامه آموزشی دوره

کارشناسی ارشد ناپیوسته

رشته روانشناسی بالینی

مشخصات دوره:

Clinical psychology (M.Sc.)

نام دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

طول دوره و ساختار آن: بر اساس آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشد.

نام دروس و تعداد واحدهای درسی:

تعداد واحد	نوع واحد
۲۷	اختصاصی اجباری (core)
۱	اختصاصی اختیاری (non core)
۴	پایان نامه
۳۲	جمع کل

- در ضمن دانشجوی موظف است علاوه بر تعداد واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

الف) جدول دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

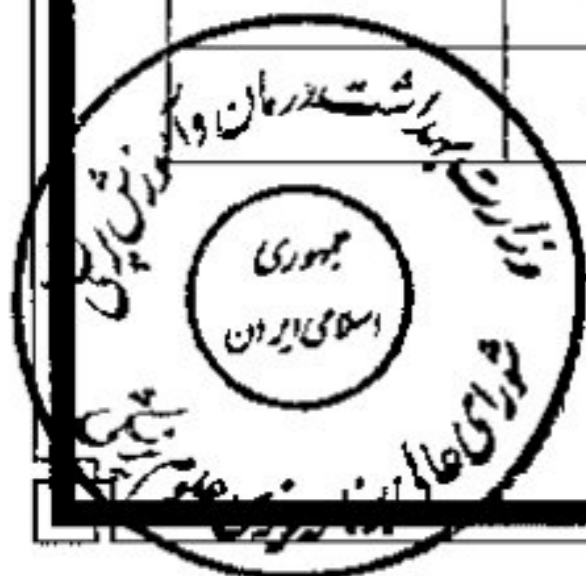
کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش-نیاز
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۰۱	اصول روانشناسی بالینی	۳	۳	—	۵۱	—	۵۱	—
۰۲	نظریه های روان درمانی	۳	۳	—	۵۱	—	۵۱	—
۰۳	کاربرد مقدماتی روش های تشخیص	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	—
۰۴	روانشناسی بالینی کودک	۳	۳	—	۵۱	—	۵۱	—
۰۵	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی *	۱	۰/۵	۰/۵	۹	۱۷	۲۶	—
جمع		۱۳						

دانشجو موظف است، با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تمامی یا تعدادی از دروس کمبود و جبرانی (جدول الف) را بگذراند.
 * گذراندن این درس برای کلیه دانشجویان بعنوان درس کمبود یا جبرانی، الزامی است.

ب) جدول دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز
		جمع	نظری	عملی	کارورزی	جمع	نظری	
۰۶	روش ها و طرح های پژوهشی پیشرفته در روانشناسی بالینی	۲	۱	۱	-	۵۱	۱۷	۳۴
۰۷	آمار پیشرفته در روانشناسی بالینی	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۰۸	نوروسایکولوژی (عصب - روانشناسی)	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۰۹	آسیب شناسی روانی پیشرفته	۲	۲	-	-	۳۴	۳۴	--
۱۰	نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی	۲	۲	-	-	۳۴	۳۴	--
۱۱	مصاحبه تشخیصی	۲	۱	۱	-	۵۱	۱۷	۳۴
۱۲	ارزیابی بالینی ۱	۲	۱	۱	-	۵۱	۱۷	۳۴
۱۳	معنویت درمانی	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۱۴	سایکوفارماکوتراپی (درمانهای دارویی و فیزیکی در اختلال های روانی)	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۱۵	بهداشت روان	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۱۶	اصول اخلاق حرفه ای در روانشناسی بالینی	۱	۱	-	-	۱۷	۱۷	--
۱۷	ارزیابی بالینی ۲	۲	۱	۱	-	۵۱	۱۷	۳۴
۱۸	گروه درمانی و خانواده درمانی	۲	۱	۱	-	۵۱	۱۷	۳۴
۱۹	درمان شناختی - رفتاری	۳	۲	۱	-	۶۸	۳۴	۳۴
۲۰	کارورزی بالینی	۴	-	-	۴	۲۷۲	--	--
۲۱	پایان نامه	۴	-	-	-	--	--	--
	جمع کل واحدها	۳۱	-	-	-	--	--	--

ج) جدول دروس اختصاصی اختیاری (non core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روانشناسی بالینی

پیش نیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع واحد		
۰۹	--	۱۷	۱۷	-	۱	۱	آسیب شناسی تحولی پیشرفته	۲۲
۱۰	--	۱۷	۱۷	-	۱	۱	اصول درمان های روان پویایی	۲۳
۱۹ و ۱۰	--	۱۷	۱۷	-	۱	۱	درمان های فرشناختی	۲۴
۱۱ و ۱۰ و ۰۹	--	۱۷	۱۷	-	۱	۱	مداخله های روانشناختی در سوء مصرف مواد	۲۵
۱۱ و ۱۰ و ۰۹	--	۱۷	۱۷	-	۱	۱	مداخله های روانشناختی در اختلال های جنسی	۲۶
-	-	۸۵	۸۵	-	۵	۵	جمع کل واحدها	

دانشجو می بایست ۱ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر، با موافقت استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

فصل سوم
مشخصات دروس برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته روانشناسی بالینی

نام درس: اصول روانشناسی بالینی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری ۵۱ ساعت

کد درس: ۰۱

هدف کلی درس:

آشنائی با روش های مختلف تشخیص و درمان در روانشناسی بخصوص استفاده از تست های روانی و مصاحبه در تشخیص خصوصیات عقلی و عاطفی و استفاده از روش های روان درمانی در درمان بیماران روانی.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

- تعریف و تاریخچه روانشناسی بالینی
- نظریات انسان اولیه - یونان قدیم - قرون وسطی - عهد رنسانس - مسمریزم - هیپنوتیزم - روانشناسی بالینی در قرون هفده و هیجده - روانشناسی بالینی در قرن دوازدهم - آغاز روانشناسی بالینی جدید - فعالیت های گالتن و کاتل - تست هوش بینه - تست های هوش امریکا - تست های شخصیت - تست های عینی و تست های فرافکن - تست های گروهی.
- ایجاد کلینیک های روانشناسی - مشخصات روانشناسی بالینی - روش های علمی - مشاهده علمی - اندازه گیری کمی در روانشناسی - تئوری های علمی - مسائل مربوط به آزمایش علمی - اصل کنترل و نمونه گیری - علت و معلول قوانین و نظریات علمی در روانشناسی بالینی - روش های روانشناسی بالینی - تاریخچه فردی - مصاحبه کلینیکی - تست های تشخیصی - روش اتو بیوگرافی - محاسن و معایب مصاحبه - روان درمانی (پسیکو تراپی) رفتاردرمانی - روش های تفسیر - مشکلات روانشناسی در روان درمانی.

منابع اصلی درس:

- مقدمه ای بر روان شناسی بالینی ، جفری پی کرامر، داگلاس ای. پرنستاین، ویکی پرز. آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۰۲

نام درس: نظریه های روان درمانی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی اجمالی دانشجویان به مکاتب، دیدگاه ها و نظریه های دانشمندان مختلف در ارتباط با موضوع روان درمانی

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

- تعریف و تاریخچه روان درمانی
- پیدایش نظریه روانکاوی (کلاسیک)
- نظریه پیروان و معاصران فروید
- نئوفرویدین ها (فرویدین های جدید)
- نظریه های مختلف روان درمانی از زمان فروید تاکنون
- مکاتب اروپائی بر " مکاتب امریکایی ، مکاتب آسیائی "

منابع اصلی درس:

نظریه و کاربرست مشاوره و رواندرمانی ، تألیف جerald کری ، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۰۳

نام درس: کاربرد مقدماتی روش های تشخیص

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری (۲۴ ساعت) - ۱ واحد عملی (۲۴ ساعت)

هدف کلی درس:

آشنایی با استفاده عملی از روش های و تکنیک های تشخیص که در درس روانشناسی بالینی آموخته شده است.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

- کاربرد تاریخچه فردی
- کاربرد مصاحبه تشخیصی (بالینی)
- کاربرد تست های هوش و استعداد ها
- کاربرد تست های شخصیتی (عملی و فرافکن)
- کاربرد مشاهده کوتاه مدت و دراز مدت

منابع اصلی درس:

راهنمای سنجش روانی، تألیف ، گری گراث، مارنات جلد ۱ و ۲، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۰۴

نام درس: روانشناسی بالینی کودک

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با روش های تشخیص و درمان بیماری های روانی کودک

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

ارائه روش های مختلف روان درمانی کودکان و آشنائی با تمامی اصول درمان روانی بیماری های کودک، به همراه کار عملی در مراکز روان درمانی کودکان زیر نظر استاد متخصص روانشناسی بالینی

منابع اصلی درس:

- سنجش و درمان مشکلات دوران کودکی، کارولین اس. شرودر، بتی ان گوردون، آخرین چاپ

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

هدف کلی درس: دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هریک را بداند، با سیستم عامل ویندوز آشنا شده، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه های کاربردی مهم آن را فراگیرد. همچنین توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه ای و روش های مختلف جستجو در بانک های اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویس های کتابخانه ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت بوده به طوری که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایت های معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در نهایت دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت)

- آشنایی با رایانه شخصی :

۱- شناخت اجزاء مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی

۲- کارکرد و اهمیت هریک از اجزاء سخت افزاری و لوازم جانبی

- آشنایی و راه اندازی سیستم عامل ویندوز :

۱- آشنایی با تاریخچه ای از سیستم های عامل پیشرفته خصوصاً ویندوز

۲- قابلیت و ویژگی های سیستم عامل ویندوز

۳- نحوه نصب و راه اندازی سیستم عامل ویندوز نحوه تنظیمات مربوطه

۴- نحوه استفاده از (Help) ویندوز

۵- آشنایی با برنامه های کاربردی مهم ویندوز

- آشنایی با بانک های اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای علمی کاربردی رشته تحصیلی :

۱- معرفی مفاهیم و ترمینولوژی اطلاع رسانی

۲- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها

۳- آشنایی با بانک های اطلاعاتی نظیر Biological Abstract, Embase, Medline و و نحوه جستجو در آنها

۴- آشنایی با مجلات الکترونیک Full-Text موجود بر روی لوح فشرده و روش های جستجو در آنها

- آشنایی با اینترنت :

۱- آشنایی با شبکه های اطلاع رسانی (BBS و اینترنت و ...)

۲- آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آنها

۳- فراگیری نحوه تنظیمات مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه

۴- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم

۵- آشنایی با Site های معروف و مهم رشته تحصیلی

منابع اصلی درس:

کتاب و مقالات معتبر روز با نظر استاد

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

بصورت مکتوب و عملی با نظر استاد

کد درس: ۰۶

نام درس: روش‌ها و طرح‌های پژوهشی پیشرفته در روانشناسی بالینی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری (۱۷ ساعت) - ۱ واحد عملی (۲۴ ساعت)

هدف کلی درس:

توانایی تهیه ی طرح پژوهشی در یکی از حیطه‌های روانشناسی بالینی و نقد و تحلیل پژوهش‌های موجود

شرح درس:

در این درس دانشجو با روش‌های مطالعه ی کمی و کیفی آشنا شده و به عنوان نتیجه ی آموزش یک طرح پژوهشی کامل را تعریف خواهد نمود.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

مطالعات کیفی

- ۱- مبانی فلسفی و نظری تحقیقات کیفی
- ۲- اخلاقیات پژوهش کیفی
- ۳- روش تحقیق پدیدار شناسی
- ۴- روش تحقیق گرانددتئوری

مطالعات کمی:

- ۲- تحلیل واریانس
 - ۳- تحلیل آزمون‌های بلوکی تصادفی
 - ۴- طرح‌های تکرار سنجش
 - ۵- طرح‌های دو عامل آزمایش ($p \times q$)
- مطالعات پس رویدادی:
- ۱- طرح‌های پس رویدادی آینده نگر و هم‌تاسازی
 - ۲- طرح‌های پس رویدادی گذشته نگر مقطعی
 - ۳- مطالعات case-control و ارزیابی مجزا
 - ۴- مطالعات case-control گذشته نگر و آینده نگر
 - ۵- طرح‌های قرابت فامیلی
 - ۶- طرح‌های مداخله‌ای و انواع آن
 - ۷- تعیین حجم نمونه و روش‌های نمونه گیری

منابع اصلی درس:

1-Hersen & Black (the latest edition). Research Method in Clinical Psychology. New York: pergamon Press.

۲- روش‌های تحقیق کیفی. صلصالی، مهوش (آخرین چاپ).

۳- روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی، جلد ۱ و ۲. نصر، احمد رضا (آخرین چاپ).

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- تعریف پروژه
- فعالیت‌های کلاسی

نام درس: آمار پیشرفته در روانشناسی بالینی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

کد درس: ۰۷

هدف کلی درس:

فراگیری استفاده از روش‌های آماری پیشرفته در روانشناسی بالینی

شرح درس:

استفاده از روش‌های آماری رگرسیون دو متغیره و چند متغیره، تحلیل عاملی، تحلیل واریانس یک طرفه، دو طرفه و سه طرفه

روش‌های کدگذاری اطلاعات در مطالعات کیفی، تحلیل کوواریانس، مشخص سازی الگوها و کارکردها در اطلاعات کیفی طرح‌های تکرار سنجش (Repeated measure)، اندازه اثر

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

آزمون‌های غیر پارامتریک، آزمون ویلکاکسون

منابع اصلی درس:

1- Howel , David C.(the latest edition). Statistical Method for Psychology. New York: Routledge

۲- آمار پیشرفته در روانشناسی دلاور، عباس (آخرین چاپ) ..

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

۱- امتحان کتبی

۲- فعالیت های کلاسی

نام درس : نوروسایکولوژی (عصب - روانشناسی)

کد درس ۰۸

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

فراگیری مبانی عصب شناختی رفتار ، ارتباط مغز و رفتار، آشنایی با ساختار و کارکرد های عالی قشر مغز و اختلال های آن .

شرح درس :

در این درس دانشجو ، مبانی عصب شناختی رفتار ، ساختمان مغز ، رویکردهای تبیین عملکرد مغز ، اصول کارکردی مغز و کارکردهای عالی شناختی مرتبط از قبیل گفتار و زبان ، حافظه ، حرکت ، ادراک ، تفکر، هیجان و علایم و نشانه های شناختی ، عاطفی و رفتاری ناشی از آسیب مغزی را یاد گرفته و با اصول ارزیابی نوروسایکولوژیک آشنا خواهد شد

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت)

رویکردهای تبیین عملکرد مغز، ارتباط مغز و رفتار ، ساختمان سیستم عصبی و کارکرد بخش های مغز با تاکید بر لوب ها و نیمکره های مغز ، اصول کارکردی مغز ، عملکردهای شناختی و نوروسایکولوژیک ، آسیب مغزی و نقایص نوروسایکولوژیک مرتبط ، رویکردهای ارزیابی نوروسایکولوژیک و آشنایی کلی با کاربرد آزمونهای لوریا نبرسکا - هالستدریتان، تستهای سرندی نوروسایکولوژیک .

منابع اصلی درس :

1. Lezak, M.D., Howison, D.B., Loring, D.W. (the latest edition). Neuropsychological assessment. USA: Oxford University Press.

2. Kolb, B. & Whishaw, I.Q. (the latest edition). Introduction to brain and behavior. USA : Worth Publishers.

3. Kolb, B. & Whishaw, I.Q. (the latest edition). Fundamentals of human neuropsychology. USA: Worth Publishers.

۴- مقدمات نوروسایکولوژی ، معظمی ، داود (آخرین چاپ) .

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

۱- امتحان کتبی

۲- فعالیت های کلاسی

نام درس : آسیب شناسی روانی پیشرفته

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با مبانی و تعاریف بهنجاری و نابهنجاری، طبقه بندی و معیارهای تشخیصی اختلال های روانی ، تابلوهای بالینی ناشی از علل بیوسایکوسوشیال با در نظر گرفتن علل زمینه ساز، آشکار ساز و تداوم بخش با تاکید بر آسیب شناسی در مکاتب معتبر روانشناختی .

شرح درس :

در این درس، فراگیران با نظام های رایج طبقه بندی بیماری ها و اختلال های روانی و رفتاری آشنا می شوند، معیارهای بهنجاری و نابهنجاری در مکاتب و فرهنگ های گوناگون را می آموزند، تابلوهای بالینی اختلال های روانی ناشی از عوامل روانشناختی، و زیست شناختی و اجتماعی را فرا می گیرند.

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

- تعریف بهنجاری و نابهنجاری و مصادیق کلی آنها بر اساس مکاتب مختلف
- طبقه بندی کلی اختلال های روانی بر اساس شیوه ی پنج محوری DSM و نظام ICD : محاسن و معایب
- کلیات علامت شناسی، اهمیت و ارزش علایم در تشخیص و تشخیص افتراقی اختلال های روانی
- شیوه های کلینیکی ارزیابی، تشخیص ، تشخیص افتراقی و آسیب شناسی :
- اختلال های اضطرابی
- اختلال های خلقی
- اختلال های اسکیزوفرنیا
- اختلال های تغذیه ای (پراشتهایی، بی اشتهایی)
- اختلال های شخصیت
- اختلال های کودکان، نوجوانان (بحران هویت نوجوانی) - میانسالی (بحران میانسالی) - سالمندی
- اختلال های مربوط به سوء مصرف مواد- اعتیاد
- خودکشی

منابع اصلی درس:

1- Sadock, B.J. & Sadock V.A.(the latest edition). Synopsis of Psychiatry. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

۲- آسیب شناسی روانی جلد ۱ و ۲. روزنهان و سلیگمن (آخرین چاپ).

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی

- فعالیت های کلاسی

هدف کلی درس : آشنایی دانشجویان با نظریه های شخصیت و روان درمانی

شرح درس : در این درس دانشجویان نقد درونی و بیرونی نظریه های اصلی شخصیت و روان درمانی (شامل روانکاوی ، تحلیل روانی ، گشتالت درمانی ، رفتارگرایی ، مراجع مداری ، شناختی) و سایر نظریه های جدید را فرا می گیرد. همچنین از نحوه ی پدید آیی نظریه های شخصیت و روان درمانی آگاهی می یابد.

رئوس مطالب : (۳۴ ساعت)

مطالعه تطبیقی و مقایسه ای نظریه های شخصیت ودلالات های آنان در موقعیت های بالینی، آگاهی از ریشه های نظریه های روان درمانی معاصر ، نقد نظریه های شخصیت و روان درمانی براساس تجارب بالینی ، آگاهی از رویکردهای بین فرهنگی در نظریه های شخصیت و روان درمانی ، تبیین جریان نظریه پردازی در روان درمانی

منابع اصلی درس:

۱) نظریه های شخصیت . شولتز . پ . وشولتز . الف (آخرین چاپ).

۲) کاربرست نظریه های روان درمانی و مشاوره . کری، جerald (آخرین چاپ).

3-Maddi, S.R. (the latest edition). Personality Theories .A Comparative Analysis . U.S.A:
Waveland press, inc.

4- Corsini, R.J. & Wedding, D.(the latest edition). Current psychotherapies. USA: Brooks cole pub.
Co.

5- Lebow, L.J (the latest edition). Twenty- First Text Century Psychotherapies: Contemporary Text
Approaches to Theory and Practice . New jersey : John wiley.

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی

- فعالیت های کلاسی

کد درس ۱۱

نام درس : مصاحبه تشخیصی

پیش نیاز : آسیب شناسی روانی پیشرفته

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری (۱۷ ساعت) ۱ واحد عملی (۳۴ ساعت)

هدف کلی درس:

فراگیری دانش و کاربرد مهارت های مصاحبه ی تشخیصی در روانشناسی بالینی

شرح درس:

فراگیری مهارت های مربوط به برقراری ارتباط با مراجع ، چگونگی شروع و پایان جلسه ی مصاحبه ، آشنایی با مهارت استفاده از شیوه های مصاحبه جهت کسب اطلاعات لازم و رسیدن به تشخیص بر اساس معیار های تشخیصی بین المللی .

رئوس مطالب : (۵۱ ساعت)

- ۱- مصاحبه ی بینش گرا و مصاحبه ی علامت گرا
- ۲- راهبردهای ایجاد رابطه
- ۳- راهبرد های کسب اطلاعات : تکنیک ها
- ۴- روش های ارزیابی وضعیت روانی
- ۵- آشنایی با علامت ها و نشانه های اختلال های روانی
- ۶- طبقه بندی اختلال های روانی
- ۷- تشخیص ۵ محوری

منابع اصلی درس:

- ۱- اصول مصاحبه ی بالینی ، اتمر و اتمر (آخرین چاپ)

2- Sadock, B.J. & Sadock V.A.(the latest edition). Synopsis of Psychiatry. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی و عملی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۱۲

نام درس: ارزیابی بالینی (۱)

پیش نیاز: آسیب شناسی روانی پیشرفته

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری (۱۷ ساعت) - ۱ واحد عملی (۲۴ ساعت)

هدف کلی درس:

فراگیری مبانی نظری و کاربرد آزمونهای شناختی، کسب مهارت در اجرا، کد گذاری و تفسیر آزمونهای شناختی و تهیه گزارش روانشناختی

شرح درس:

دانشجو با مبانی نظری آزمونهای شناختی، موارد کاربرد و محدودیت آنها آشنا می شود و در اجرا، نمره گذاری و تفسیر آزمونهای هوش و کسلر بزرگسالان و کودکان، آزمون حافظه و کسلر (WMS-R)، تست بندر گشتالت، تست یادداری دیداری بنتون، تست ویسکانسین، تست مفهوم سازی ویگوتسکی، تست آدمک گودیناف، آزمون هوش ریون و تهیه گزارش روانشناختی مهارتهای لازم را یاد خواهد گرفت.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

اصول نظری و مبانی تئوریک آزمونهای شناختی، رویکردهای سنجش هوش، اصول ارزیابی شناختی، آزمون های هوش و کسلر و ریون (کودکان و بزرگسالان)، آزمونهای شناختی بنتون، حافظه و کسلر، ویگوتسکی، آزمون ویسکانسین، بندر گشتالت، تست گودیناف و اصول گزارش نویسی

منابع اصلی درس:

1-Kaplan, R.M. & Saquza, D.P.(the latest edition).Psychological testing principles,applications,and issues.USA: Brooks cole pub.co

۲- راهنمای سنجش روانی، جلد ۱ و ۲. مارنات، گری گرات (آخرین چاپ).

۳- راهنمای عملی (manual) آزمونهای شناختی فوق الذکر

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

۱- امتحان کتبی و عملی

۲- گزارش ارزیابی شناختی

۳- فعالیت های کلاسی

هدف کلی درس : آشنایی با مبانی و نظریه های معنویت درمانی

شرح درس : در این درس دانشجو تعریف معنویت و معنویت درمانی ، تفاوت بین نظریه های معنویت درمانی موجود، نظریه های مشاوره و معنویت درمانی (یونگ - سلیگمن - فرانکل - مزلو و اگزستانسیالیست های جدید، و سایر نظریه های جدید) دیدگاههای معنوی دانشمندان در مورد انسان ، معنویت ، اصلاح رفتار و تربیت انسان را فرا می گیرد .

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت)

تحلیل نظریه های معنویت درمانی ، کاربرد نظریه های معنویت درمانی ، بررسی تفاوت نظریه های روان درمانی با رویکرد های معنوی ، آشنایی با روشهای اصلاح روان و رفتار انسان در دیدگاههای معنوی

منابع اصلی درس:

۱) روان درمانی و معنویت . وست ، و (آخرین چاپ) .

۲) تعلیم و تربیت در اسلام ، مطهری ، مرتضی (آخرین چاپ) .

3- Sperry L. L. (the latest edition). Spirituality in Clinical Practice in Incorporating the Spiritual Dimension in Psychotherapy and Counseling . USA: Philadelphia Press .

4- Sharanske P.E. & Sperry L. (the latest edition). Spirituality Oriented Psychotherapy. USA: APA.

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی

- فعالیت های کلاسی

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی فراگیران با طبقه بندی داروها و کاربرد آنها و سایر درمان های فیزیکی .

شرح درس :

در این درس فراگیران با موارد تجویز، ممنوعیت و عوارض داروهای موثر بر سیستم عصبی و رفتارهای مصرف کنندگان و دیگر درمان های فیزیکی همچون الکتروشوک درمانی (ECT)، جراحی روانی (Psychosurgery) نور درمانی (Phototherapy) و بیوفیدبک آشنا می شوند . به دانشجو کمک می شود بتواند تشخیص احتمالی بیماری را به منظور هر گونه مداخله یا مشارکت در درمان درک کند .

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت)

- تاریخچه ی درمان دارویی اختلال های روانی و رفتاری
- نقش اختلال های CNS، بیماری های سیستمیک و نوروترانسمیترها در پیدایش و کنترل اختلال های روانی
- طبقه بندی کلی و اهمیت داروهای مورد استفاده در درمان اختلال های روانی رفتاری با رویکردهای کاربردی
- مهمترین موارد مصرف، ممنوعیت مصرف و عوارض داروهای ضد افسردگی، ضد اضطراب، سوء مصرف مواد، MAOIs، تثبیت کننده های خلق .
- درمان های فیزیکی غیر دارویی : (ECT، نور درمانی، جراحی روانی)

منابع اصلی درس:

Sadock, B.J. & Sadock V.A.(the latest edition). Synopsis of Psychiatry. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۱۵

نام درس: بهداشت روان

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با برنامه‌های پیشگیری اولیه با هدف ارتقاء سطح سلامت روانی و جسمی.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با برنامه‌های متداول و مناسب سبک زندگی و تأثیر آنها در ارتقاء سلامت روانی و جسمی آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

حجم نیازهای خدمات بهداشت روانی در جامعه، منابع موجود در تأمین نیازهای بهداشت روان، سیستم‌های ارائه دهنده خدمات بهداشت روان شامل P.H.C، مشاوره در مدارس، بهزیستی و سایر سازمان‌ها و نهادها. تأثیر تنیدگی، استرس و خشم در زندگی و واکنش نسبت به آنها ویژگی‌های اشخاص مقاوم و مستعد در برابر استرس راههای مقابله با استرس و فشارهای روانی

- حل مسأله
- تمرین آرام سازی (Relaxation)
- ورزش
- دعا
- استفاده از هنر
- مدیریت خشم و مدیریت استرس

منابع اصلی درس:

- 1- The world health report(the latest edition) .Mental : New Understanding New Hope. Geneva: World health organization.
- 2- Advocacy for mental health (the latest edition). Mental health policy and service guidance package. Geneva: World health organization.
- 3-Seaward, L.B.(the latest edition) .Managing Stress Principles and Strategies. USA: Jones and Bartlett Publisher.

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

نام درس: اصول اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی بالینی

کد درس: ۱۶

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی بالینی و قوانین موجود در زمینه‌ی بهداشت روان در ایران و سایر کشورهای جهان.

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اهمیت و ضرورت اخلاق حرفه‌ای و اصول اخلاق حرفه‌ای و مسایل قانونی درحیطه روانشناسی بالینی آشنا شده و نسبت به حقوق مراجع و درمانگر و مسوولیت‌های حرفه‌ای آگاهی می‌یابند. همچنین دانشجویان ضوابط اخلاقی در حوزه‌های آموزش، پژوهش، و خدمات روانشناختی را فرا خواهند گرفت.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

اهمیت و ضرورت اخلاق حرفه‌ای، ضوابط اخلاق حرفه‌ای در روانشناسی بالینی، مسایل قانونی در آرایه خدمات روانشناختی، اصول تصمیم‌گیری اخلاقی، اصول رازداری، ضوابط اخلاقی در حوزه رواندرمانی، حقوق مراجع و درمانگر، صلاحیت حرفه‌ای، مسایل اخلاقی و قانونی مرتبط با کودک آزاری، همسرآزاری، خودکشی و بیماریهای واگیردار، آشنایی با قوانین ایران و قوانین مصوب سازمان بهداشت جهانی، ضوابط اخلاقی در آموزش و پژوهش، آشنایی با قوانین و ضوابط اخلاق حرفه‌ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران.

منابع اصلی درس:

- 1- Donohue, W.O. (the latest edition). Handbook of Professional Ethics for Psychologists. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- 2- Knapp, S.J. & Vand Creek, L.D.(the latest edition) . Practical Ethics for Psychologists. A positive approach. USA: A.P.A

۳- موازین اخلاقی در پژوهش‌های علوم پزشکی. فرهادی، یدا...: موسوی جراحی، علیرضاریا؛ و حقیقی، زهره. تهران: مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور. (آخرین چاپ).

۴- اخلاق در مشاوره و روانشناسی. حسینیان، سیمین (آخرین چاپ)

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه‌های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت‌های کلاسی

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول و روش های ارزیابی روانشناختی در بافت بالینی با تاکید بر ارزیابی های شخصیت و آسیب شنایی روانی. دانشجو در این درس شیوه ی انتخاب تست به شکل خود - انگیزه و بر اساس پاسخ به پرسش ارجاعی، نحوه انجام استاندارد آزمون، تفسیر، گزارش نویسی و بازخورد به بیمار را فرا می گیرد.

شرح درس:

این درس شامل آزمون های استاندارد برای ارزیابی شخصیت و سنجش آسیب شناسی روانی بر اساس مقیاس ها و پرسشنامه های استاندارد شده است.

رئوس مطالب: (۵۱ ساعت)

آزمون های شخصیت

آزمون های عینی شخصیت

- آزمون MMPI-2

- آزمون MCMI-III

- آزمون NEO-PI-R

- آزمون ۱۶ عاملی کتل

♦ آزمون های فرافکن

- رورشاخ

- آزمون اندریافت موضوع برای کودکان CAT

- آزمون اندریافت موضوع برای بزرگسالان TAT

■ آشنایی با آزمون های سنجش آسیب شناسی روانی

♦ ارزیابی افسردگی

- پرسشنامه افسردگی بک Beck depression Inventory II

- مقیاس ناامیدی بک Beck hopelessness scale

- مقیاس افکارخودکشی بک Beck Scale for Suicide Ideation

- مقیاس درجه بندی افسردگی هامیلتون

♦ ارزیابی اضطراب

- پرسشنامه اضطراب بک Beck anxiety inventory
- پرسشنامه اضطراب حالت - صفت State-Trait Anxiety Inventory (STAI)
- پرسشنامه اضطراب حالت - صفت برای کودکان State-Trait Anxiety Inventory (STAI)
- مقیاس درجه بندی اضطراب هامیلتون

♦ ارزیابی وسواس

- مقیاس وسواس - اجبار ییل بروان Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale (Y-BOCS)
- پرسشنامه وسواس - اجبار مادزلی Mudasy Obsessional - Compulsive Inventory

♦ کارکرد

- مقیاس ارزیابی کلی عملکرد Global Assessment of Functioning (GAF) Scale

منابع اصلی درس:

- ۱- راهنمای سنجش روانی، جلد ۱ و ۲. مارنات، گری گرات (آخرین چاپ).
- ۲- راهنمای اجرا، نمره گذاری و تفسیر آزمون ها
- 3- Meyer, R.G. & Weaver, C.M. (the latest edition). Clinician Handbook. Vol.1 (adults), Vol.2 (children). USA: Waveland Press inc.

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی
- گزارش ارزیابی کامل ۲ بیمار

پیش نیاز: مصاحبه ی تشخیصی ، نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری (۱۷ ساعت) - ۱ واحد عملی (۲۴ ساعت)

هدف کلی درس : آشنایی دانشجویان با روشهای درمان گروهی و خانواده درمانی به منظور درمان اختلال های روانی و اختلال های بد کارکردی خانواده و کاربرد آنان در موقعیت های گروهی و خانوادگی .

شرح درس :

در این درس دانشجویان اصول و فنون درمان گروهی ، پویایی گروه ، انواع گروه درمانی ، اختلال های خانواده و طبقه بندی آن ، سیستم و خانواده ، انواع خانواده درمانی بر اساس رویکردهای مختلف در تبیین آسیب شناسی خانواده را فرا می گیرد و کاربرد آن را می آموزد .

رئوس مطالب : (۵۱ ساعت)

تکنیک های گروه درمانی و کاربرد آن در انواع گروه درمانی ، نظریه سیستمی ، تبیین اختلال های مربوط به خانواده در نظریه های سیستمی ، نحوه ی مصاحبه و تشخیص در خانواده درمانی، آشنایی با تکنیکهای انواع خانواده درمانی :

ساختاری - شناختی رفتاری - بوئنای (Bowenian theory)

خانواده درمانی سیستمی یکپارچه نگر (Integrative Family therapy)

خانواده درمانی روان پویایی (Psycho Dynamic Family therapy)

خانواده درمانی روان تربیتی (Psycho Educational Family therapy)

خانواده درمانی بر اساس EMDR

انواع زوج درمانی

منابع اصلی درس:

۱- پویایی گروه (شناخت و سنجش)، فورسایت، دانلسون، ر. (آخرین چاپ)..

۲- فنون مشاوره و روان درمانی گروهی. جرالند، کری و دیگران (آخرین چاپ).

۳- روان درمانی خانواده. جی هی لی (آخرین چاپ).

4- Carr, Alen (the latest edition). Family therapy : Concepts, Process and Practice .New York: John Wiley & Sons Ltd.

5. Lebow, J.L. (the latest edition) Handbook of Clinical Family therapy, N.J.: Wiley.

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- امتحان کتبی و عملی

- فعالیت های کلاسی

پیش نیاز: مصاحبه ی تشخیصی ، نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری (۳۴ ساعت) - ۱ واحد عملی (۳۴ ساعت)

هدف کلی درس: آشنایی با اصول و اهداف درمان شناختی - رفتاری

شرح درس: در این درس دانشجویان با اصول درمان شناختی - رفتاری ، مصاحبه ی بالینی شناختی - رفتاری و تکنیک های رایج رفتاری و شناختی آشنا شده و کاربرد آنها را فرا می گیرند.

رئوس مطالب: (۶۸ ساعت)

۱- کلیات اصول درمان های شناختی - رفتاری (درمان شناختی - رفتاری بک و درمان عقلانی- عاطفی- رفتاری ایس).

۲- درمان شناختی - رفتاری :

- Depressive disorder
- Generalized anxiety disorder
- Panic disorder & Agoraphobia
- Social phobia
- Specific phobia
- Obsessive- Compulsive disorder
- Posttraumatic Stress disorder

۳- مصاحبه ی بالینی شناختی - رفتاری

۴- فرمول بندی شناختی - رفتاری و طرح درمان

۵- تکنیک های درمان شناختی - رفتاری :

- Cognitive restructuring
- Problem solving
- Activity scheduling
- Self - monitoring
- Relaxation training
- Thought stopping
- Visualization
- Distraction
- Self - reward
- Systematic desensitization
- Exposure
- Breathing
- Social skills training
- Assertive training
- Response prevention

منابع اصلی درس:

- ۱- رفتار درمانی شناختی: راهنمای کاربردی در درمان اختلال های روانی، هاوتون کیت، سالکوسکیس پال، کرک جوان و کلارک دیوید (آخرین چاپ).
- 2- Leahy, Robert L, & Holland, Stephen J.(the latest edition). Treatment plans and interventions for depression and anxiety disorders. New York: Guilford press .
- 3- Dobson, Keith S.(the latest edition). Hand book of cognitive – behavioral therapies. New York: Guilford press
- 4- O'Donohue William, Fisher Jane E. & Hayes Steven C.(the latest edition). Cognitive behavior therapy: Applying empirically supported techniques in your practice. New Jersey: John Wiley & Sons Inc.
- 5- Jena S.P.K.(the latest edition). Behavior therapy: techniques, research and applications. New Delhi: Sage publications.

شیوه ارزیابی دانشجو در شیوه های مختلف:

- امتحان کتبی و عملی
- فعالیت های کلاسی

نام درس: کارورزی بالینی

کد درس: ۲۰

پیش نیاز: دروس کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی (تمام دروس اختصاصی اجباری)

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: کارورزی

هدف کلی درس:

کارورزی بالینی یکی از بخش های اصلی آموزش روانشناسی بالینی است. هدف توانمندسازی دانشجو در حیطه های ارزیابی و تشخیص، فرمولبندی مورد، طرح درمان و ارزیابی پیامد با تاکید بر دانش روانشناسی بالینی و مسوولیت و اخلاق حرفه ای است.

دانشجو باید بتواند دانش، مهارت و نگرش خود را در حیطه ی برقراری ارتباط (rapport)، ارزیابی و تشخیص روانشناختی شامل مهارتهای تشخیصی، مصاحبه، انتخاب، اجرا و تفسیر تست های روانشناختی و گزارش سازمان یافته از مصاحبه و تست و در حیطه ی نظریه ها و روش های درمانی، فرمولبندی مورد و تعیین اهداف درمانی، انتخاب روش درمانی مناسب و ارزیابی پیامد آن یکپارچه کند.

شرح درس:

۱۵ ساعت در هفته (۲ روز) به مدت یک ترم تحصیلی در یکی از مراکز ارایه دهنده ی خدمات روانشناختی سرپائی در دانشگاه های وابسته به وزارت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که زیر نظر گروه روانشناسی دانشگاه می باشد. دانشجو زیر نظر یکی از استادان روانشناس گروه با حداقل ۱ ساعت سوپرویزن فردی و چهره به چهره فعالیت می کند و حداقل ۱ مورد (case) در هفته، استاد بصورت فردی یا گروهی با دانشجو به تبادل نظر می پردازند. گزارش جلسه به جلسه موارد با امضای استاد قابل قبول است.

رئوس مطالب: (۲۷۲ ساعت)

مصاحبه و تشخیص: کودکان، نوجوانان و بزرگسالان

تست های روانشناختی: کودکان و بزرگسالان

رواندرمانی حداقل یک دیدگاه

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- معرفی و گزارش ۲ مورد (case) در طول ترم با تاکید بر آسیب شناسی، سبب شناسی، شیوه های تشخیصی، روان درمان و طرح روان درمانی به مسوول کارورزی گروه روانشناسی با هماهنگی استاد

کد درس: ۲۱

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: -

هدف کلی درس:

دانش افزایشی و درک بهتر از چالش های حوزه ی روانشناسی بالینی و آشنایی با ویژگی ها و نحوه ی اجرای یک تحقیق دانشگاهی .

شرح درس:

دانشجو موظف است یکی از موضوعات حایز اهمیت در آسیب شناسی روانی ، روان درمانی، و یا بهداشت روان را انتخاب نماید و مطابق آیین نامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی بگذراند.

رئوس مطالب: -----

منابع اصلی درس: -----

شیوه ارزیابی دانشجو در شیوه های مختلف:

مطابق مفاد آیین نامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

هدف کلی درس:

آشنایی با فرآیند پدید آیی آسیب‌های روانشناختی در چرخه‌ی زندگی

شرح درس: در این درس دانشجو تمایز بین رشد بهنجار و نابهنجار را بر اساس رئوس مطالب بشرح زیر فرا می‌گیرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

تمایز بین رشد بهنجار و نابهنجار

- فرآیند شکل‌گیری خود (self) در طی رشد و تعامل فرد با محیط در شکل‌گیری ظرفیت‌های روانشناختی، آشنایی با مفهوم Resilience و عوامل دخیل در شکل‌گیری آن.
- آشنایی با مفهوم جدید رشد از دیدگاه ethology
- تأثیر عوامل زیستی اولیه و عوامل روانشناختی در شکل‌گیری نابهنجاری
- زمینه‌های اساسی رشد نابهنجار
- تعامل نوزاد، کودک و مراقب
- ارزیابی اختلال‌های کودک
- بروز و شیوع اختلال‌های رفتاری کودک در مقاطع مختلف سنی
- ویژگی‌های عاطفی، شناختی، اجتماعی، اخلاقی، روانی - جنسی و اجتماعی مراحل کودکی، نوجوانی، میانسالی، بزرگسالی و کهنسالی

منابع اصلی درس:

1-Mash, Eric J. & Wolfe, David A. (the latest edition) Abnormal Child Psychology .

۲- روانشناسی مرضی تحولی، جلد ۱ تا ۳. دادستان، پریخ (آخرین چاپ).

۳- روانشناسی رشد، جلد ۱ و ۲. برک، لورا (آخرین چاپ).

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه‌های مختلف :

- امتحان کتبی

- فعالیت‌های کلاسی

کد درس: ۲۳

نام درس: اصول درمان های روان پویایی

پیش نیاز: نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با اصول و فنون درمان روان پویایی.

شرح درس: در این درس، دانشجویان با اصول و کاربرد دیدگاه های نوین روان پویایی آشنا خواهند شد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

اصول درمان های روان پویایی، روان درمانی تحلیلی، روانشناسی خود، روانشناسی من

(Ego psychology)، روابط شئی، رواندرمانی شناختی - تحلیلی، درمان های روان پویایی کوتاه مدت.

منابع اصلی درس:

1-McWilliams, N. (the latest edition). Psychoanalytic Case Formulation. New York: The Guilford Press.

2-Frederickson, J. (the latest edition). Psychodynamic Psychotherapy. Philadelphia, PA: Taylor & Francis.

3-Sharf, R.S. (the latest edition). Theories of Psychotherapy and Counseling: Concepts and Cases. New York: Brooks/Cole Publishing Company.

۴- کاربست نظریه های روان درمانی و مشاوره، کری، جرالد (آخرین چاپ)..

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی

- فعالیت های کلاسی

نام درس : درمان های فراشناختی

کد درس: ۲۴

پیش نیاز: نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی ، درمان شناختی - رفتاری

تعداد واحد: ۱ واحد نظری

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با نقش فراشناخت در ایجاد و درمان اختلال های روانی

شرح درس: در این درس دانشجویان از فراشناخت و حل مساله های زندگی، فراشناخت و پدید آیی افسردگی و اضطراب آگاهی می یابند. همچنین نقش فراشناخت را در درمان اختلال های افسردگی و اضطراب، فراگرفته و آشنایی اجمالی با سه موج شناخت درمانی (موج اول: نظریه های شناخت درمانی دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ میلادی)، (موج دوم: نظریه های شناخت درمانی دهه ۱۹۹۰ میلادی) و (موج سوم: نظریه های شناخت درمانی بعد از ۲۰۰۰) به دست می آورد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

تکنیکهای فراشناختی براساس درمان افسردگی، نشخوار فکری، افکار اضطرابی (ذهن آگاهی mindfulness، آشنایی با دیدگاههای مربوط به درمان فراشناختی تیزدیل، سگال، دابسون، ویلز و ویلیامز). تبیین آسیب شناسی بیماری های روانی با دیدگاه فراشناختی.

منابع اصلی درس:

1. Wells A. (the latest edition). Emotional Disorder and Metacognition. Innovative Cognitive Therapy. UK: Wiley.

2. Segal, Z. V., Williams, J.M.G. & Teasdale, J. D. (the latest edition). Mindfulness Based Cognitive Therapy for Depression. A new approach for preventing relapse. New York: Guilford press.

3. Dobson, K.S. (the latest edition). Hand book of Cognitive Behavioral Therapies. New York: Guilford press.

شیوه ارزیابی دانشجویان در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۲۵

نام درس: مداخله های روانشناختی در سوء مصرف مواد

پیش نیاز: مصاحبه تشخیصی، آسیب شناسی روانی پیشرفته، نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی.

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول مداخله های روانشناختی در سوء مصرف مواد

شرح درس:

در این درس دانشجویان با اصول تشخیص و درمان سوء مصرف مواد آشنا خواهند شد و مهارت لازم جهت ارزیابی نیازهای درمانی معتادین را کسب خواهند نمود.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

رویکرد های سبب شناسی سوء مصرف مواد، اصول، روش ها، و تکنیک های درمان سوء مصرف مواد، پیشگیری از عود، آشنایی با درمان های دارویی، روش های کاهش آسیب.

منابع اصلی درس:

۱- درمان شناختی اعتیاد به مواد مخدر. بک، آرون تی؛ دی، فرد و دیگران (آخرین چاپ)

2- Lowinson, J. H. et al. (the latest edition). Substance Abuse: A Comprehensive Textbook . Baltimore, MD: Williams and Williams.

شیوه ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف:

- امتحان کتبی
- فعالیت های کلاسی

کد درس: ۲۶

نام درس: مداخله های روانشناختی در اختلالات جنسی

پیش نیاز: مصاحبه ی تشخیصی، آسیب شناسی روانی پیشرفته، نظریه های معاصر شخصیت و روان درمانی

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با اصول ارزیابی و تشخیص اختلال های جنسی ، یادگیری تکنیک ها و مهارت های درمان های روانشناختی انواع اختلال های جنسی

شرح درس:

در این درس دانشجو با مبانی فیزیولوژیک و روانشناختی اختلال های جنسی آشنا شده و روشهای مصاحبه و ارزیابی روانشناختی مشکلات جنسی و تکنیک های درمان روانشناختی مربوط را فرا می گیرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت)

انواع اختلال های جنسی از قبیل ، میل جنسی کم کار ، انزال زودرس ، ارگاسم مهار شده ، اختلال های درد جنسی ، فوبیا جنسی ، واژینیسموس ، اختلال های نعوظی ، اختلال های هویت جنسی و پارافیلیاها، ارزیابی مشکلات جنسی (فرایند مصاحبه ی بالینی)، بیماریهای جسمی و فیزیولوژیک مرتبط با اختلال های جنسی ، تکنیک های درمانی روانشناختی در انواع اختلال های جنسی ، اختلال های جنسی افراد با محدودیت های جسمانی.

منابع اصلی درس:

1. Levin, Stefen(the latest edition). Hand Book of Clinical Sexuality for Mental Health Professional. NewYork: Brunner-Routledge

۲- درمان اختلال های جنسی، دیدگاه شناختی- رفتاری . اسپنس،سوزان، اچ (آخرین چاپ).

شیوه ارزیابی دانشجو در شیوه های مختلف:

- امتحان کتبی

- فعالیت های کلاسی

فصل چهارم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته روانشناسی بالینی

هدف از ارزشیابی برنامه :

بررسی همه جانبه و علمی میزان دستیابی به اهداف برنامه است . اصلی ترین ابزارهای برنامه عبارتند از :
الف) قضاوت کارشناسانه در مورد اجزای مختلف برنامه و نحوه اجرای آن ، کارایی و میزان انطباق آن با نیازهای واقعی و روز کشور.

ب) تشخیص علمی کمبود ها و ارایه ی پیشنهاد های مناسب جهت ارتقای برنامه و رفع کمبود های آن .

نحوه ی انجام ارزشیابی برنامه :

نحوه ی ارزشیابی به دو شکل تکوینی و تراکمی صورت خواهد گرفت . با تاکید بر ارزشیابی تکوینی و ضرورت آن ، با این روش با آشکار شدن هرچه بیشتر و بهتر کمبود ها و تلاش برای رفع آنها ، ارزشیابی پایانی یا تراکمی از سودمندی به مراتب بهتری برخوردار خواهد بود . ابزار های ارزشیابی شامل موارد زیر می شوند :

الف) به صورت کمی و کیفی از طریق سازو کارهای دورنی و برونی .

ب) توسط دانشجویان ، اساتید ، مدیریت گروه مجری و هیات ممتحنه و ارزشیابی رشته ی روانشناسی بالینی .

ج) با تدوین و تکمیل پرسشنامه های جامع ، مصاحبه های حضوری و با انجام بازدید های مناسب توسط نمایندگان هیات ممتحنه و ارزشیابی رشته ی روانشناسی بالینی .

تبصره ۱:

پرسشنامه های جامع توسط اعضای هیات ممتحنه و ارزشیابی وقت رشته ی روانشناسی بالینی ، تهیه ، تنظیم، تجدید نظر و تکمیل خواهد شد .

تبصره ۲:

ارزشیابی درونی از طریق گروه آموزشی مجری و مرکز توسعه ی مطالعات آموزشی انجام خواهد شد
(نظارت بر حسن انجام ارزشیابی بعهده مراکز ذیربط در دانشگاه خواهد بود) .

مراحل اجرایی ارزشیابی برنامه :

این مراحل مشتمل بر تصمیم گیری در مورد موضوع ارزشیابی ، و در پی آن برنامه ریزی و طراحی ارزشیابی استوار است تا بتوان با نگاهی جامع و واقع بینانه در جهت اجرا و انجام ارزشیابی اقدام کرد و در نهایت تصمیم های مناسب اتخاذ نمود:

الف) ارسال پرسشنامه ، مصاحبه و بازدید

ب) تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده

ج) ارسال نتایج به مقامات مسئول

تواتر انجام ارزشیابی :

بسته به مورد ، در پایان هر نیم سال تحصیلی و یا در پایان هر دوره ارزشیابی صورت خواهد گرفت . برای دستیابی به نتایج مناسب لازم است که منابع و سرفصل های دروس برای هر جلسه ی درس همراه با مکان تشکیل جلسه و نام مدرس در اختیار دانشجویان قرار داده شود . به عبارتی تهیه طرح درس از جانب اساتید گروه مجری الزامی است .

